

KEPEK AZ UTCARÓL.

— Saját tudósítónktól. —

IV.

Történet a Váci-körutról.

A Váci-körutat, amely egyik legjellegzetesebb utcája Pestnek, úgy tudnám összehasonlítani a többivel, hogy a Váci-utcában vagy a Kossuth Lajos-utcában sétálnak az emberek, a Rákóczi-uton sietnek, ellenben a Váci-köruton rohannak. A Váci-körutnak inkább átmenő forgalma van hivatalba megüzletbe siető emberek adják meg a karakterét, s ezért talán azt lehetne mondani, hogy a Váci-köruton találkozunk valamennyi pesti típus. A rohanó emberek között vannak olyanok, akiknek nincsen semmi dolguk s csak azért mennek olyan gyorsan, mert az egész ut szalad s vannak olyanok is, akik minden sietős dolguk ellenére is elálldogálnak egy-egy utcai szenzációnál. De minden bevezetésnél és magyarázásnál jobb lesz, ha megírok egy kis történetet, amely a Váci-köruton játszódott le s amely az én véleményem szerint jellemző is a Váci-körutra. Ez pedig majdnem szóról-szóra így történt:

(Egy öreg paraszt áll a Váci-köruton, közel a Nyugati pályaudvarhoz. Egy zöldes boritékot szorongat a kezében s egymás után szólítja meg a járóke-lőket. Némelyik ellöki, a másik a boritékra néz s aztán elsiet, a harmadik végre szóba áll vele és türelmesen hallgatja, amit a paraszt magyaráz neki. Így azután a furcsa paraszt körül már egész csődület támad. A legközelebb vannak hozzá: két cseléd-

formájú leány, akik nagyon bámulják a paraszt hó-fehér bajuszát; egy magas, kicsit kopasz, szürke télikabátos férfi, aki lehet, hogy gazdag kereskedő, de lehet, hogy jól öltözött hamiskártyás. Aztán egy alacsony, kövéres ember; britanikát szí. Folyton mosolyog. Biztosan ügynök. Végre egy fiatalember. Uj ruhája van, a Rákóczi-uton vette készen tizennyolc forintért. A szájában hölgyecigaretta. Mögötte egy hivataloszolga, aki folyton átbeszél a fiatalember vállán.)

A fiatalember (öt fogta meg legelőször a paraszt): Hát hová akar menni, bácsi?

A paraszt: A Király-utcába, mondom.

A fiatalember: (Már harmadszor magyarázza neki, hogy merre menjen. Az emberek nevetnek.)

A paraszt (mintha az egész csoportnak beszélné, fontoskodó arccal): Nekem nagyon fontos dolgom van ott. A leányomat keresem. (Lobogtatja a zöldes levélboritékot.) Ezekon a helyeken szolgált a leányom. Itt mind föl vannak írva. Két esztendeje, hogy elment s vagy másfél esztendeje, hogy egyetlenegy levelet sem írt. Nekem, az apjának. Hát nem szomorú az, mikor egy apának így kell keresnie a leányát... De itt vannak a címek. Itt szolgált legutoljára a Váci-köruton s tán három hete, hogy elment a Király-utcába. Most megtalálom.

A magas férfi (Vele szemközt áll a paraszt. Hogy éppen mondjon valamit): Hát most kinél szolgál?

A paraszt: A „Fekete Oroszlán”-nál van. Így írták nekem ide.

A magas férfi: A Fekete Oroszlánál? (Nevet.)

(A kis csoportban egyszerre csöndes nevetés hallatszik.)

A hivataloszolga (átszól a fiatalember vállán): Jó helyen van a maga lánya, öreg!

A magas férfi: Nem ismeri meg az a leány magát!

Az ügynök (nagyot sziv a britanikájából s daldalmasan): Selyemcipőt visel a maga lánya, öreg!

A fiatalember: Hát még a szoknyája! Olyan finomat sohasem látott még maga falun!

(Nevetnek. Nem rosszakarattal, nem kárörvendően, csak egy kicsit léhán.)

A paraszt (Még nem tudja megérteni, hogy miről van szó. Ostoba arccal bámul egyik után a másikra): Mi... hogy...

A hivataloszolga (nem tudja már magába fojtani a nevetését. Kitoró nevetéssel): A maga lánya kifesti az arcát, öreg!

A paraszt (Egyszerre könybe lábad a szeme. Hátratántorodik, neki a falnak. Az arca sirásra torzul. A ráncok így olyan furcsák, olyan különösek, hogy mindenki mosolyog, csak ő sir lassan): Tizen-négy éves koráig én neveltem. Nekem nicsen senkim rajta kívül, de neki sincsen senkije rajtam kívül. Ugy őriztem, hogy még a szél sem fujta meg... De nem élem tul ezt a napot. (A keze ökölbe szorul.) Ő sem éli tul.

(Mintha egyszerre megrettennének valamennyien. A hivataloszolgának s a magas férfinak már szinte részvétellel teljes az arcuk, de amikor két pilla-